

Illustrasjonsfoto Colourbox

Unge røykere har ofte kronisk hoste

Mange røykere i alderen 18–21 år har kronisk hoste og oppspytt. De er også i dårligere form og er fetere enn ikke-røykerne, ifølge en finsk studie.

Blant 1 130 unge sesjonsdeltakere, hvorav nesten alle var i alderen 18–21 år, ble respiratoriske symptomer, fysisk form, utdanning og antropometriske mål evaluert ved et spørreskjema. Deltakelsesprosenten var 80 (1).

Nesten halvparten av de unge mennene (46,5 %) var dagligrøykere, mens ytterligere 17,4 % røykte av og til. Prevalensen av selvrapportert kronisk hoste og ekspektorat var høyt hos dagligrøykerne (40,7 %) i forhold til hos dem som røykte av og til (26,9 %) og ikke-røykerne (12 %).

Treningsformen var signifikant dårligere hos de regelmessige røykerne enn hos ikke-røykerne. Dessuten hadde røykerne signifikant høyere kroppsmasseindeks (BMI) enn ikke-røykerne (23,6 versus 23,1). Røykerne hadde

lavere utdanningsnivå enn ikke-røykerne, idet andelen av røykere som hadde gjennomført videregående utdanning eller mer var ca. 22 %, mens den var ca. 58 % for ikke-røykerne.

Dette er en sjokkerende undersøkelse, særlig fordi man i Finland gjennom streng lovgivning forsøker å hindre unge i å røyke. Man kan få store bøter eller fengselsstraff hvis man selger sigaretter til unge under 18 år. Nesten halvdel av respondentene er dagligrøykere. Det er minst tre ganger så mange som i en tilsvarende dansk ungdomsgruppe, sier Martin Døssing, Lunge-medicinsk Afdeling, Frederikssund Hospital til *Ugeskrift for Læger*.

Erlend Hem
erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Hamari A, Toljamo T, Nieminen P et al. High frequency of chronic cough and sputum production with lowered exercise capacity in young smokers. *Ann Med* 2010; 42: 512–20.

RAS-hemmer kan redusere infarktstørrelse

For pasienter med førstegangs-ST-segmentelevationssmyokardinfarkt (STEMI) ses en myokardbeskyttende effekt ved forutgående behandling med preparater som blokkerer renin-angiotensin-systemet (RAS), f.eks. angiotensin-konverterende enzym (ACE)-hemmere og angiotensinreseptorblokkere (*Am J Cardiol* 2010; 106: 646–9).

Studien omfattet 511 pasienter som var innlagt i perioden 2004–08. Diagnosen ble stilt for alle innen fire timer ved diagnostisk hjertekateterisering. Pasienter som brukte RAS-inhibitorbehandling hadde signifikant lavere troponin I-nivå (79 versus 120 ng/dl) sammenliknet med dem som ikke brukte det.

Kvinner i fertilitetsbehandling har ikke hyppigere psykiske lidelser

Kvinner som var i fertilitetsbehandling hadde omtrent likt nivå av psykiatriske lidelser som en kontrollgruppe. Ikke-suksessfulle fertilitetsbehandlinger ser imidlertid ut til å eksponere kvinner for psykiatriske lidelser, ifølge ny finsk studie (*Hum Reprod* 2010; 25: 2018–23).

Andelen psykiatriske lidelser ble funnet i et utskrivningsregister (1969–2006) for en kohort av over 9 000 kvinner som hadde innløst resepter til fertilitetsbehandling. Før og etter behandling var det 150 psykiatriske innleggelses blant 81 deltakere. Data ble sammenliknet med en kontrollgruppe.

Kvinner i fertilitetsbehandling hadde før behandling og i en ti års oppfølgingsperiode etter fertilitetsbehandlingen stort sett lik hyppighet av psykiatriske innleggelses. Blant kvinnene som oppnådde fødsel av et barn, var det færre innleggelses for alle psykiatriske diagnoser enn blant dem som ikke hadde fått et barn.

Alvorlig hypoglykemi påvirker kognitiv funksjon

Alvorlig hypoglykemi i tidlig barnealder er forbundet med redusert kognitiv funksjon 16 år senere.

Type 1-diabetes med debut i tidlige barneår synes å være assosiert med noe redusert kognitiv funksjon. Alvorlig hypoglykemi med krampes eller bevissthetstap kan være en årsak til dette. I en studie fra Trondheim i 1997 ble det funnet redusert oppmerksomhetsfunksjon hos barn med type 1-diabetes som hadde hatt alvorlig hypoglykemi før fem års alder (1).

Det er nå publisert en 16 års oppfølgingsstudie med 54 av de 56 deltakerne i den opprinnelige studien (2). Hovedfunnet er at personer med diabetes og alvorlig hypoglykemi innen ti års alder i gjennomsnitt hadde

ett standardavvik lavere skår ved kognitive tester enn kontrollpersonene. Diabetespasienter som ikke hadde hatt slike tidlige hypoglykemiepisoder, hadde ingen reduksjon i kognitiv funksjon.

Dette kan være en klinisk relevant forskjell i kognitiv funksjon. Hos dem med tidlig hypoglykemi fant vi særlig en redusert evne til problemløsning. Vi fant også at lavere alder ved første alvorlige hypoglykemianfall var assosiert med dårligere kognitiv funksjon. Det ble ikke funnet sammenheng mellom høyt blodsukkernivå over tid og kognitiv funksjon, men vi kan ikke utelukke at høyt blodsukkernivå i barndommen kan ha påvirket resultatene. Funnene er kontrollert for foreldrenes arbeid og utdanningsnivå uten at det endret konklusjonene.

Selv om antallet deltakere er lavt, er denne studien unik fordi deltakelsen er nærmest komplett og oppfølgingstiden lang. Resultatene støtter antakelsen om at hjernen er mer sårbar for alvorlig hypoglykemi jo yngre individet er.

Marit Rokne Bjørgaas
marit.bjorgaas@ntnu.no
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Litteratur

1. Bjørgaas M, Gimse R, Vik T et al. Cognitive function in type 1 diabetic children with and without episodes of severe hypoglycaemia. *Acta Paediatr* 1997; 86: 148–53.
2. Åsvold BO, Sand T, Hestad K et al. Cognitive function in type 1 diabetic adults with early exposure to severe hypoglycemia: a 16-year follow-up study. *Diabetes Care* 2010; 33: 1945–7.